

Titulació	Tipus	Curs
Periodisme	OB	2

Professor/a de contacte

Nom : Ricardo Carniel Bugs

Correu electrònic : ricardo.carniel@uab.cat

Prerequisits

Per a aquesta assignatura, són prerequisits:

- la comprensió lectora a nivell universitari;
- la capacitat de mantenir-se informada/informat sobre els principals temes d'actualitat periodística;
- el domini suficient i l'ús correcte (oral i escrit) de les llengües pròpies, així com poder llegir i comprendre textos en anglès.

Així mateix, és molt recomanable que les persones matriculades en aquesta assignatura hagin superat satisfactòriament la major part de les assignatures de 1r curs del Grau de Periodisme, atès que es donaran per coneguts els continguts tractats en elles, especialment en l'assignatura "Escriptura Periodística I".

Objectius

Aquesta assignatura està emmarcada en la matèria "Producció Periodística", la qual estudia els fonaments tècnics, teòrics i ètics de la creació de continguts informatius, i forma l'alumnat en les rutines professionals del periodisme. Així, el curs aborda les etapes que construeixen la relació entre els i les periodistes i les seves fonts informatives: recerca, documentació, contrast i validació (des dels punts de vista instrumental i deontològic).

A més, el curs posa èmfasi en tècniques, criteris i recursos de verificació de continguts de tercers, relacionant directament la gestió eficaç de fonts i dades amb la promoció d'un periodisme rigorós i el combat al fenomen global de la desinformació.

Resultats d'aprenentatge

- CM12 (Avaluar l'impacte dels models de producció i distribució periodística en la pluralitat informativa i la democratització de l'accés a la informació i promoure narratives inclusives i equitatives.) Avaluar l'impacte dels models de producció i distribució periodística en la pluralitat informativa i la democratització de l'accés a la informació i promoure narratives inclusives i equitatives.
- CM13 (Integrar la perspectiva de gènere i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) en la producció de continguts periodístics i garantir una cobertura mediàtica diversa, ètica i compromesa amb els drets de les víctimes, la denúncia de les violències de gènere i la justícia social.) Integrar la perspectiva de gènere i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) en la producció de continguts periodístics i garantir una cobertura mediàtica diversa, ètica i compromesa amb els drets de les víctimes, la denúncia de les violències de gènere i la justícia social.

- KM13 (Identificar els processos de producció en els diferents gèneres periodístics, així com la seva adaptació a mitjans tradicionals i digitals, i l'ús de fonts, verificació de continguts i normes ètiques.) Identificar els processos de producció en els diferents gèneres periodístics, així com la seva adaptació a mitjans tradicionals i digitals, i l'ús de fonts, verificació de continguts i normes ètiques.
- SM13 (Determinar la veracitat i fiabilitat de les fonts en la producció periodística i integrar estratègies de verificació de contingut i de fets (fact-checking) en diferents formats mediàtics.) Determinar la veracitat i fiabilitat de les fonts en la producció periodística i integrar estratègies de verificació de contingut i de fets (fact-checking) en diferents formats mediàtics.

Continguts

Temari general:

- L'organització del treball en mitjans de comunicació convencionals i entorns digitals. Rols i rutines professionals dins d'una redacció periodística.
- La construcció social de la realitat: processos de selecció i jerarquització de notícies. Valors i criteris de qualitat en la producció de continguts periodístics.
- Fonts informatives: tipologies, utilitat, eines i tècniques per a obtenir informació, factors de credibilitat.
- Agències de notícies, gabinets de comunicació i altres proveïdors de continguts.
- Combat a la Desinformació. *Fact-checking*, verificació de continguts i altres conceptes relacionats.
- Transparència i accés a la informació. Introducció al periodisme de dades.
- Aspectes ètics i legals que condicionen el tractament i l'ús de les fonts en el treball periodístic professional.

L'ordre dels temes indicats **podrà variar** segons la planificació definitiva de l'assignatura.

El contingut de l'assignatura serà sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere i amb l'ús del llenguatge inclusiu.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Sessions expositives, estudis de cas, debat i altres dinàmiques participatives.	27	1,08	CM12, CM13, KM13, SM13
Cerca, selecció i lectura de bibliografia i altres recursos. Estudi personal. Planificació i execució de treballs individuals o en equips.	90	3,6	CM12, CM13, KM13
Pràctiques de laboratori	15	0,6	CM13, KM13, SM13
Tutories	7	0,28	CM12, KM13

La metodologia docent d'aquesta assignatura està orientada a fomentar l'aprenentatge actiu i a incrementar el nivell d'autonomia de l'alumnat en la presa de decisions, l'adquisició de coneixements i el desenvolupament d'habilitats professionals requerides pel mercat laboral. L'equip docent s'encarrega de facilitar totes les instruccions, orientacions i tutorització necessàries per al correcte seguiment del curs, però cada estudiant és responsable d'assolir els objectius del curs i superar l'assignatura satisfactòriament.

Les activitats formatives combinen diferents tipologies: sessions expositives, estudis de cas, debats, participació activa a classe, treballs pràctics individuals o en equip, etc. A més del contingut explicat pel professorat, les classes seguiran dinàmiques específiques, emulant rutines i processos bàsics de la professió periodística. D'aquesta manera, l'alumnat estudia el temari alhora que experimenta aspectes pràctics necessaris per al dia a dia de qualsevol professional del periodisme.

Des del primer dia de classe, totes les activitats formatives requereixen l'assistència i participació de totes i tots estudiants. Eventualment, es podran programar activitats no presencials o fora de l'aula segons les necessitats de l'assignatura.

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura i estarà també disponible al Campus Virtual de l'assignatura, on l'alumnat podrà trobar els diversos materials docents que el professorat estimi convenients i tota la informació necessària per l'adequat seguiment de l'assignatura. En cas de canvi de modalitat docent per motius de força major segons les autoritats competents, el professorat informarà dels canvis que es produiran en la programació de l'assignatura i en les metodologies docents.

Campus Virtual i correu electrònic UAB: eines imprescindibles

Des de la primera setmana de classes, cada estudiant haurà d'assegurar-se que té accés i pot fer servir correctament l'espai de l'assignatura en el Campus Virtual i el seu correu electrònic d'estudiant UAB. No s'acceptarà cap altra eina de comunicació electrònica entre l'alumnat i l'equip docent.

Així, les úniques fonts d'informació vàlides per al desenvolupament de tota l'assignatura seran les orientacions indicades pel professorat en les classes presencials i les dades, avisos i documents publicats al Campus Virtual. L'alumnat haurà de consultar constantment el Campus Virtual per estar al corrent de les indicacions. Els lliuraments de treballs avaluable també es realitzaran exclusivament per les eines del Campus Virtual, excepte en aquells casos en què el tipus de tasca o el format del treball no ho permetin. En aquests casos puntuals, l'equip docent indicarà la via alternativa adient.

Tutories

Les tutories (individuals o per equips) són un aspecte fonamental per a l'èxit en aquesta assignatura. Durant el curs, el professorat facilitarà als seus respectius grups d'estudiants els horaris i espais predeterminats per a les tutories. L'equip docent tindrà en compte la participació de l'alumnat en tutories per a la puntuació dels treballs avaluats.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
D) Treball final de curs	25%	4	0,16	CM13, KM13, SM13
A) Tests d'actualitat	10%	2	0,08	CM12
B) Exàmens individuals	35%	4	0,16	CM12, CM13, KM13
C) Pràctiques de laboratori	30%	1	0,04	CM13, KM13, SM13

L'assignatura segueix el sistema d'avaluació continuada, per la qual cosa es dona per descomptat que la participació de l'alumnat és obligatòria en totes les activitats formatives indicades.

La qualificació final de l'assignatura es calcularà per mitjana ponderada, a partir de les següents activitats d'avaluació:

- A) Tests d'actualitat: 10% sobre la qualificació final;
- B) Exàmens individuals: 35% sobre la qualificació final;
- C) Pràctiques de laboratori: 30% sobre la qualificació final;
- D) Treball final de curs: 25% sobre la qualificació final.

Per a aprovar l'assignatura, es requereix el compliment d'aquestes dues condicions:

1. Haver realitzat i lliurat totes les activitats d'avaluació B, C i D. En cas d'absència per motius de força major, s'ha de presentar el corresponent justificant a l'equip docent; en cas contrari, les activitats es consideraran com a no realitzades.
2. Obtenir una nota/mitjana mínima de 5,0 en cadascun dels blocs d'activitats B, C i D.

IMPORTANT:

- Qualsevol treball o prova escrita que inclogui cinc faltes d'ortografia, gramaticals i/o barbarismes (sumant cinc errors en total) obtindrà automàticament la nota 0.
- En els treballs desenvolupats per grups, l'equip docent podrà adoptar mesures de seguiment i verificar el nivell d'implicació i participació de cada estudiant en el treball col·lectiu. Per tant, tot i que el treball sigui conjunt, membres del mateix grup podran obtenir notes diferents, la qual cosa podria suposar, per exemple, que un membre del grup aprovi l'avaluació, mentre els altres membres la suspenguin.
- En cas de canvi en alguna activitat d'avaluació per motius de força major segons les autoritats competents, el professorat informará l'alumnat mitjançant el Campus Virtual.

Revisió de notes

Les notes de les diferents activitats d'avaluació seran publicades en l'apartat *Qualificacions* del Campus Virtual. Un cop cada puntuació sigui publicada, l'alumnat tindrà un termini màxim de set dies naturals per sol·licitar a l'equip docent una tutoria o revisió de notes. Superats els set dies naturals de termini per a la sol·licitud, les notes seran considerades definitives i no s'admetran canvis.

Recuperació

Per tal que l'alumnat pugui optar a alguna activitat de recuperació, es requereix el compliment d'aquestes dues condicions:

1. No haver assolit els criteris establerts per a aprovar l'assignatura;
2. Haver estat avaluat durant el semestre d'un conjunt d'activitats, el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura.

Les activitats A i D queden excloses del sistema de recuperació.

Avaluació Única

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

Estudiants de segona convocatòria

L'alumnat matriculat per segona vegada (o més) a l'assignatura, podrà sol·licitar la possibilitat (no vinculant) de realitzar una Prova de Síntesi, una avaluació representativa de tot el contingut del curs (teoria, pràctiques i actualitat). La qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

L'alumnat que vulgui optar a aquesta prova de síntesi haurà de posar-se en contacte amb el docent coordinador de l'assignatura durant la primera setmana de classes.

Cada cas serà analitzat individualment, considerant la nota obtinguda en la convocatòria anterior, el nombre d'activitats realitzades, etc. En alguns casos, també es podrà requerir la realització del treball final de curs, per la qual cosa la qualificació final correspondria a la mitjana ponderada entre la nota de la prova de síntesi i la nota del treball de curs.

No avaluable

El punt 9 de l'article 266 de la Normativa Acadèmica de la UAB estableix que "quan es consideri que l'estudiant no ha pogut aportar prou evidències d'avaluació, s'ha de qualificar aquesta assignatura com a no avaluable". En el cas de l'avaluació continuada, es qualificarà com a *No Avaluable* l'estudiant que no s'hagi presentat a un mínim de 50% de les activitats d'avaluació presencials i obligatòries.

En el cas de la prova de síntesi per a estudiants de segona convocatòria, es qualificarà com a *No Avaluable* l'estudiant que no s'hagi presentat a la prova de síntesi presencial i obligatòria.

Intel·ligència artificial (ús restringit)

En aquesta assignatura, resta prohibit l'ús de tecnologies amb Intel·ligència Artificial (IA) per a tasques creatives pròpies de la professió periodística, com ara la generació de propostes i idees, la redacció periodística, la revisió d'estil en textos periodístics, el tractament de dades i fonts informatives o la generació d'imatges i fotografies amb finalitat informativa.

L'assignatura permet l'ús restringit d'aquestes eines exclusivament en tasques complementàries i de suport, com ara les transcripcions d'entrevistes gravades en àudio o vídeo, la traducció de llengües alienes, la cerca bibliogràfica o documental, o altres situacions específiques autoritzades de forma prèvia i expressa per l'equip docent.

L'alumnat haurà d'identificar clarament en quines parts o etapes dels treballs requerits s'ha utilitzat IA, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat.

La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat. A qualsevol persona sospitosa de presentar tasques que hagin estat generades per IA, elaborades per altres persones o copiades; incloguin contingut generat per IA sense referenciar, o que no es trobin dins els supòsits permesos, se li podrà demanar el treball previ o d'altres materials que puguin demostrar que es tracta d'un treball inèdit i fruit de la seva autoria original. També es podrà sol·licitar que expliqui o justifiqui per separat la seva feina. El professorat també podrà utilitzar sistemes d'identificació d'ús de la IA o portar a terme les tasques de comprovació que consideri convenient. Si després de la revisió es detecta que s'han comès irregularitats, el treball pot ser qualificat amb un zero i l'estudiant pot estar subjecte a més mesures disciplinàries.

Irregularitats i conseqüències en el sistema d'avaluació

La realització de qualsevol irregularitat en un acte d'avaluació (fraud acadèmic, plagi o ús indegut de la IA, tret que aquest ús estigui autoritzat expressament a la guia docent), que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació, suposa que aquest acte es qualificarà amb un 0. En cas que la guia docent prevegi que per

superar l'assignatura sigui requisit imprescindible haver obtingut una nota mínima en aquest acte d'avaluació o que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura és 0. Al marge d'això, es podrà instruir un procés disciplinari a l'estudiant que incorri en alguna d'aquestes irregularitats.

Bibliografia

BRUNS, Axel (2014). Gatekeeping, gatewatching, real-time feedback: new challenges for Journalism. *Brazilian Journalism Research*, 10 (2), 224-237. <https://bjr.sbpjor.org.br/bjr/article/view/778>

CARRAL, Uxía; ELÍAS, Carlos (2024). Aplicación de herramientas de IA como metodología para el análisis de la toxicidad en la conversación en redes sociales: Estudio de caso de la política española en Twitter. *Revista Latina De Comunicación Social*, 82, 1-18. <https://doi.org/10.4185/rlds-2024-2205>

CHAPARRO-DOMÍNGUEZ, María Ángeles; MAURI-DE-LOS-RÍOS, Marcel; RODRÍGUEZ-MARTÍNEZ, Ruth (2024). Plataformas de fact-checking y confianza: análisis de sus relaciones con las fuentes y audiencias. *index.Comunicación*, 14(2), 165-189. <https://doi.org/10.62008/ixc/14/02Plataf>

COLUSSI, Juliana; GOMES-FRANCO E SILVA, Flávia; ROCHA, Paula M. (2018). *Periodismo Ubicuo: convergencia e innovación en las nuevas redacciones*. Editorial Universidad del Rosario. https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1fbc57r/alma991009882599706709

DE HAAN, Yael; GOUTIER, Nele; KRUIKEMEIER, Sanne; LECHERER, Sophie (2026). Google as Journalists' Invisible Research Assistant? The Impact of Algorithmically-Driven Search Results in Journalistic Information Gathering Routines. *Journalism Studies*, 1-19. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2026.2695135>

DÍEZ-GARRIDO, María; RENEDO FARPÓN, Cristina (2020). La transparencia institucional y mediática del coronavirus. Un análisis de los portales de datos y de los medios de comunicación digitales en Iberoamérica. *Revista Latina de Comunicación Social*, 78, 393-418. <https://doi.org/10.4185/RLCS-2020-1482>

LÓPEZ-CARREÑO, Rosana (2017). *Fuentes de información: guía básica y nueva clasificación*. Editorial UOC. https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/akvgtn/alma991010517082006709

LÓPEZ-MARTÍN, Álvaro; CÓRDOBA-CABÚS, Alba (2024). Desinformación sobre la guerra de Israel-Hamás. Análisis de las fake news identificadas por las plataformas de verificación españolas. *Estudios sobre el Mensaje Periodístico*, 30 (2), 311-322. <https://doi.org/10.5209/esmp.95088>

NOVO ARBONA, Ainhoa; PEÑA FERNÁNDEZ, Simón; EGUSKIZA SESUMAGA, Leyre; JIMÉNEZ MARTÍN, Eva; MARTÍNEZ ODRIÓZOLA, Lucía (2021). ¿Vecinas, policías o expertas? Las fuentes informativas en las noticias sobre feminicidios. *Quaderns de Filologia: Estudis Lingüístics XXVI*, 193-211. <https://doi.org/10.7203/qf.0.21984>

REDONDO, Myriam (2018). *Verificación digital para periodistas: manual contra bulos y desinformación internacional*. Editorial UOC. https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1fbc57r/alma991010497038806709

RODRÍGUEZ-REY, Ana; ENGUIX-GONZÁLEZ, Alicia; ROJAS-TORRIJOS, José Luis; GARCÍA-GORDILLO, María del Mar (2015). La calidad de los medios y el uso de fuentes periodísticas en la prensa local de referencia en España. *Estudios sobre el Mensaje Periodístico*, 21 (Especial noviembre), 85-100. https://doi.org/10.5209/rev_ESMP.2015.v21.50659

SANAHUJA-SANAHUJA, Rosana; LÓPEZ-RABADÁN, Pablo (2022). La gestión de fuentes como criterio de calidad en el periodismo de verificación. Uso y tendencias en la cobertura de la COVID-19 en España. *Hipertext.net*, 24, 9-22. https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/rokuu2/cdi_crossref_primary_10_31009_hipertext_net_2022

SÁNCHEZ TORRES, Mabel; PASTOR MARÍN, Francisco Manuel; MAGALLÓN ROSA, Raúl (2025). Desinformación y catástrofes naturales. El caso de la Dana de Valencia en 2024. *adComunica. Revista Científica de Estrategias, Tendencias e Innovación en Comunicación*, 30, 105-132.

<https://doi.org/10.6035/adcomunica.9015>

WARDLE, Claire; DERAKHSHAN, Hossein. (2017). *Information disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policymaking*. Council of Europe.

<https://rm.coe.int/information-disorder-toward-an-interdisciplinary-framework-for-research/168076277c>

La llista de lectures obligatòries serà publicada a l'inici de les classes i es podran aplicar canvis durant tot el curs.

Programari

És imprescindible l'accés i utilització del Campus Virtual i del correu electrònic UAB (Microsoft Outlook). Es requereixen coneixements bàsics del Paquet Office (o equivalents). Per a eventuais activitats virtuals, s'utilitzarà Microsoft Teams.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.

A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	2	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	3	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	4	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	5	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	6	Català	primer quadrimestre	matí-mixt